



Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt X. Qua ratione per contemplationem à Scientia infusa
promanantem, Intellectus omnino à sensibus internis abstrahatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

quo abstrahitur, & rapitur a sensu, & imaginatione simul ad intellectualem visionem. E hoc inquit D. Thomas dupliciter: Vno modo secundum quod intellectus intelligit DEVM per aliquas intelligibiles immisiones, quod est proprie Angelorum, & sic fuit ecstasis Ada, ut dicitur Genes. 2. in Glossa, quod ecstasis recte intelligitur ad hoc immitti, ut mens Ada particeps Angelica Curia, & intrans in Sanctuarium DEI novissime intelligeret. Alio modo secundum quod intellectus videt DEVM per essentiam, &c. Hæc D. Thomas, ubi aperit docet Adamum more Angelorum sine ulla imaginationis cooperatione per species intelligibiles a DEO infusas DEVM purè fuisse contemplatum.

Declaratur alter
modus.

Secundo etiam modo contingere potest hæc omnimodè a phantasmatis remotione, si DEUS tantum infundat super naturale lumen, quo species intelligibiles in memoria præexistentes ita illustrentur, & disponantur, ut puram veritatem sine phantasmatum cooperatione representent.

Præterea nec a ratione dissentaneum videtur, purissimè hanc contemplationem omnino corporum earum similitudinum expertem, heroicis viris a DEO impartiri. Primum, quia videtur admodum congruens, ut quorum conversatio in cælis est, mox etiam cælestium spirituum, hoc est, sine ulla corporeæ imaginis admixtione divina contemplantur. Secundò, quia D. Dionysius semper inculcat deferenda esse omnia sensibilia, & intelligibilia, & igno è sine ulla imagine assurgendum ad DEI cognitionem. Et ut infra dicemus non solum imaginatio, sed & ratio aliquando in contemplatione absorbetur omnino. Tertiò, quia sapientissime conigit, ut experientia nos quoque doceat, quod divinorum puræ contemplationi mente intenti a imaginatio in varia & peregrina, imò aliquando omnino contraria distrahatur.

Deinde D. Thomas in 3. dist. 34. quæst. 1. art. 4. aperit docet etiam in statu vitæ præsens esse removenda omnia phantasmata ad perfectam DEI contemplationem assequendam. In statu, inquit, viæ, spiritualia, & præcipue DEVM, magis videmus cognoscendo, quid non est, quam apprehendendo quid est. Et ideo quantum ad statum viæ ponitur cordis munditia, non solum a passionum illecebris (quam munditiam donum intellectus non facit, sed præsupponitur per vitam activam perfectam) sed etiam ab erroribus & phantasmatis, & spiritualibus formis, a quibus omnibus docet abscedere Dionys. lib. de mystica Theol. cap. 1. tendentes in divinam contemplationem. Hæc D. Thomas. Quibus manifestè docet ex mente Dionysii ad contemplationis puritatem, sine phantasmatum baculo esse conscendendum; deinde assensit esse proprium effectum doni intellectus nudare & purgare animam, non tam a vitis, & illecebris, quam ab erroribus, phantasmatis, & spiritualibus formis. Et in eadem quæst. art. 2. sic scribit: In his autem, quæ supra rationem sunt, perficit fides, quæ est inspectio divinarum in speculo, & ænigmatum. Quod autem spiritualia quasi nuda veritate capiuntur supra humanum est modum, & hoc facit donum intellectus. Hæc ille. Sentit ergo D. Thomas etiam in viæ lumine doni intellectus posse nudam veritatem, hoc est, sine phantasmatum velamine intelligi, & contemplari.

Idem & clarè docet dist. 35. quæst. 2. art. 2. ubi ita scribit: Unde fides, quæ spiritualia in speculo, & in ænigmatum quasi involuta tenere facit, humano modo mente imperfecta, & ideo virtus est. Sed si supernaturali lumine mens tantum elevetur, ut ad ipsa spiritualia

afficienda introducat, hoc supra humanum modum est, & hoc facit intellectus donum. Et in 1. quæst. 2. ad 2. sic inquit: In statu ergo viæ intellectus ingreditur ad spiritualia maxime ad divina, primo modo, (id est, per viam remotionis.) Et post pauca: Et ad hoc pervenit Moyses, qui dicitur intrasse ad caliginem in qua DEVS erat. Exod. 19. Et propter hoc etiam quantum ad statum viæ munditia ponitur in sexta beatitudine, quæ pertinet ad depurationem intellectus ab omnibus corporalibus. Hæc omnia ex D. Thoma adduximus ac collegimus, ut Lectori innotescat, Angelicum hunc Doctorem saltem plurimum in locis contemplationem puram, & phantasmatis prorsus expertem omnino approbasse.

CAPVT X.

Qua ratione per contemplationem a Scientia infusa promanantem, Intellectus omnino a sensibus internis abstrahatur.

Altior quidem est hujus contemplationis gradus, circa quem tria disquirenda occurrunt. Primum, An hæc scientia per se infusa alicui creaturæ mortali saltem per modum actus communicetur. Secundum, an opus sit in hac contemplatione uti sensibus internis, aut externis. Tertium, an casu, quo sensibus, tam internis, quam externis quis utatur, dicendus sit raptus.

Pro resolutione harum difficultatum operæ pretium erit, saltem pro prima aliqua ex principis Theologicis deducta præmittere. Præcipua Theologorum schola D. Thomæ vestigia in hac parte, quæst. 9. 10. & 11. duplicem infusæ scientiæ rationem excogitarunt, aliam per se, aliam verò ut ipsi vocant, per accidens infusam. Eodem enim modo in eadem rephilosophantur, ac in virtutibus per se, & per accidens infusis. Scientiam per se infusam eam vocant, quæ loapte natura polulat a summo DEO in anima produci, nec ullo modo labore proprio, & exercitatione nostra possit comparari, quia & lumen ad cognoscendum, & species intelligibiles ad representandum aliorum sunt ordinis, quam possint attingi, aut comparari in hac vita mortali; quia excedunt omnino modum humanum operandi, id est, omnem operationem a gratia habituali, aut donis etiam Spiritus sancti promanantem, ut si animæ infunderetur species representantes quidditative, vel Angelum vel naturam supernaturalem, ut gratiam aliosque habitus supernaturales fidei, spei, & charitatis: Includit enim hæc scientia lumen supernaturale clarum, & evidens, & species representantes res spirituales creatas, aut Angelicos spiritus, prout in se sunt, & increatas verò prout ex creatis supernaturali evidentia cognosci possunt.

Hanc scientiam habuisse animam Christi cum Angelico Doctore, ubi supra communis Scholasticorum sententia tenet. Cognovit enim Anima Christi per hanc scientiam quidditative & intuitivè, ut Theologorum phrasi loquamur, res creatas supernaturales in substantia, aut modo per proprias earum species, & in proprio genere.

Verisimile etiam videtur DEVM ipsam Virginem ea scientia non caruisse. Ita sentit Albertus vult Magnús in lib. de B. Virgine cap. 71. ubi docet beatam Virginem habuisse cognitionem supra fidem, & super cognitionem alienius puræ creaturæ existens.

stentis in via: & cap. 96. addit simul cum habitu fidei habuisse habitum, quo perfectius, quam Adā in sopore, & quam Joannes supra pedus Domini recumbens, & quam Paulus in raptu cognovit mysteria supernaturalia, & demum cap. 132. in et alia Virginis privilegia enumerat, quod SS. Trinitatem sine medio per specialissimam gratiam in via cognovit, hanc Alberti doctrinam S. Antonius 4. parte, tit. 16. cap. 17. §. 1. aperte refert, amplectiturque libenter.

Natura & conditiones scientia per se infusa exponuntur.

Hæc autem scientia quæ per se infusa vocatur, talis est naturæ & conditionis, ut ad usum & exercitium ipsius non opus sit conversione ad phantasmata, ut manifeste tradit D. Thomas qu. 9. art. 2. & 3. quia cum species per se infusa non sint acquisitæ per sensus, neque ullo modo per sensus comparari possint; perspicuum est, nullam habere affinitatem, aut similitudinem cum speciebus sensibus; sunt enim per se ipsas species propriæ, & quidditative rerum representantes eas, sicut revera sunt. Quare ita movent intellectum ad intelligendas res omnes, ut nullo indigeant adutorio sensuum, ea enim ratione indiget conversione ad phantasmata; quia intelligit per species acceptas per sensus, quæ affinitatem habent cum ipsis speciebus sensuum. Unde clare inferitur habentem hanc scientiam æquè posse uti illa in somno, ac in vigilia, siquidem usus illius nullo modo pendet à conversione ad phantasmata, & ab usus ipsorum sensuum; quare somnus quamvis liget sensus, nullo modo potest ligare, aut impedire usum hujus scientiæ. Unde scientia per se infusa Angelorum more, rerum naturas ac quidditates nudæ & aperte contemplantur.

Scientia per accidens infusa illa dicitur, quæ quamvis labore & exercitio ipsius scientiæ possit haberi; DEUS tamen non expectat o laborem & exercitio illam alicui tribuit, ut de Salomone, & Anasias constat. Prior dicitur scientia per se infusa; posterior verò per accidens infusa, & per se acquisita, hoc est, suapte natura apia, ut labore & exercitio comparatur.

In quo potissimum differant hæc due scientia.

Deinde in eo præcipue hæc due scientiæ inter se distinguuntur, quia cognitio scientiæ infusæ est cognitio propria, & quidditative rei, attingens ipsam sicuti in se est; scientiæ verò acquisitæ cognitio non terminatur ad rem sicuti est, quinmò est valde remota; est enim nata, & comparata ex speciebus acquisitis per sensus; infusa verò procedit ex speciebus propriis, & quidditativis ipsius rei, quæ per sensus comparari nequeunt, sed à solo DEO infundi. Quare scientia per se infusa habet species altioris, & nobilioris ordinis, atque etiam universales, quàm acquisita. Unde illa intellectum creatorum ad eminentiorem DEI, & creaturarum cognitionem evehit, quàm quolibet alia scientia creata, ac petinde est immediata scientiæ beatificæ, & visionis DEI.

Sed & illud in primis adverterendum, per hanc scientiam per se infusam non posse intellectum creaturæ ipsum DEUM immediate, & quidditative cognoscere; hoc enim esset ipsum DEUM videre more Beatorum. Cognoscitur tamen DEUS ut Unus per effectus à posteriori, quatenus per creaturas cognosci potest, & eò perfectius, quo effectus perfectiores sunt, tam in ordine naturali, quàm supernaturali, DEUS vero ut Trinus & Unus per species per se à DEO infusas cognosci, & contemplari potest, imperfectè quidem si cum evidenti cognitione comparatur, perfectius tamen

Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

quam possit per aliquam aliam cognitionem viatori communicatam.

Quæ præmissimus hæcenus eo fine repetita videntur, ut inquitamus, an in hac vita hæc scientia per se infusa fuerit alicui Sanctorum communicata; quæ in re in primis censeo certissimum, hanc scientiam posse à DEO viatoribus communicari: nec enim est ulla efficax ratio, quæ contrariam partem etiam probabilem ostendat, si enim DEIPARÆ Virgini fuit communicata, est profecto creaturæ communicabilis. De facto verò, an fuerit alicui præterquam SS. Virgini per modum habitus concessa, non audeo certo itabilire. Videtur enim hæc scientia mentibus etiam purissimis in regione tamen hujus mortalitatis peregrinantibus impervia, ac omnino ab humanæ naturæ conditione remota, magis Angelicis spiritibus, quàm hominibus convenire; hæc de habitu scientia per se infusa.

Si verò sermo sit de lumine, & speciebus per se infusis, transeunter, & per modum actus, satis probabile apparet hanc scientiam aliquando sanctissimis Viris fuisse non semel ac iterum, sed frequenter communicatam; & forsan in illo mirabili primi Parentis sopore, fuit illi à Deo hujusmodi contemplatio immissa, ut aperte significare videtur D. Thom. q. 13. de veritate, art. 2. Et sic fuit celsus, inquit, Adā, ut dicitur Genes. 2. in glossa, quæ celsus rectè intelligitur ad hoc immissa, ut mens Adæ particeps Angelicæ Curie, & intrans in Sanctuarium DEI novissimè intelligeret. Hæc D. Thomas. Et quest. 18. art. 2. expresse docet, quod DEUM, & substantias immateriales primus Parens cognoscebat, non per res sensibiles, sed per inspirationem internam, & species supernaturales infusas, meo quidem iudicio à phantasmatis independentes. Quid enim est Angelorum more contemplari, (ut aliqui Patres de primo parente uno fatentur oie) quàm sine phantasmatum speculatione ad introitum divinæ intuiti? Sanctus Gregorius lib. 4. dialog. cap. 1. In paradiso quippe assueverat homo verbis DEI perfrui, & beatorum Angelorum spiritibus cordis munditia, & celsitudine visionis interesse. Hæc Gregorius. Quibus aperte denotat Protoparentem Angelos perfectissima visione conspexisse. Hoc etiam clare indicant Augustini verba lib. 12. super Genes. ad litteram cap. ultimo, Tom. 3. Fortè inquam sic cum eo loquebatur (scilicet primis parentibus) & si non tantum cum participatione divinæ sapientiæ, quantum capiunt Angeli, tamen pro humano modulo, quantumlibet minus, sed ipso genere visionis & locutionis. Hæc ille.

Expendenda sunt illa verba Augustini: Sed ipso genere visionis, & locutionis, quibus clare innuit protoparentum visionem, id est, cognitionem fuisse ejusdem generis cum cognitione Angelorum. hæc autem est omnino phantasmatum experta.

S. Damascenus lib. 2. cap. 10. conlonat. Homo, inquit, in statu innocentie DEVM sicut alter Angelus vidit. Deinde S. Thomas quest. 18. de veritate art. 2. expresse docet, quod quamvis DEUM, aliasq; substantias immateriales intelligere naturaliter in hac vita non possimus, nisi per species à phantasmatis abstractas; sed ex perfectione gratiæ, inquit D. Tho. hoc habebat homo in statu innocentie, ut DEVM cognosceret per inspirationem internam, ex irradiatione divinæ sapientiæ, per quæ modum DEVM cognoscebat, non ex visibilibus creaturis, sed ex quadam spiritali similitudine sua menti impressa. Hæc D. Th. Sicut ergo Doctor Aug. nobilissimum lumen ac species intelligibiles fuisse

K k

non

Virum hac scientia fuerit aliquando alicui Sancto communicatam.

More Angelorum divinæ contemplari quid sit.

Ad scientiam per se infusam quales requirantur species intelligibiles.

non solum primi hominis menti divinitus impressis, sed etiam esse alterius generis, alteriusque conditionis, & naturae, quam sunt species per sensus acquiruntur. Quare illae species, illudque lumen ad scientiam per se infusam pertinent, species enim, quae ad scientiam per accidens infusam pertinent, alii sunt naturae & conditionis, ut petantur ex natura sua abstrahi à formis sensibilibus.

Huic etiam sententiae favet D. Bonaventura in 2. distincti. 2. 3. art. 2. quæst. 2. Cognitio, inquit, hominis in statu innocentie media erat inter cognitionem status gloriae, & status miserie. Unde huiusmodi scientiam per se infusam, licet Protoplastes fortan per modum habitus non habuerit in illa ecclasi, & sopore, per modum tamen actus fuisse tunc ei communicatam probabilissimum nobis videtur. Vidit quippe in illo sopore, & audit, ut alter Paulus in raptu, quod Patres passim farentur, arcana DEI mirabilia, ut expressè Augustinus libro 9. super Genesim ad litteram capite ultimo. Et Bernardus serm. 2. Septuagesime, & alii non pauci.

Neque solum protoplasto, sed & aliis Ecclesiae proceribus, ac sanctissimis Viris lumen hoc, licet in transitu à DEO fuisse communicatum non dubitamus; nam, & plurimi eorum ad altissimam DEI contemplationem, super communem hominum statum elevatam, constar fuisse divinitus evectos. Quæ quidem visio, sive contemplatio, licet ad divinæ essentiae clarissimam visionem non pertingerit, tamen infra divinæ essentiae visionem, ac quasi ei immediatam contemplationem sublimatos fuisse cognoscimus. Quæ quidem nobilissima contemplatio, cum neque à lumine gloriae, neque ab intellectus dono possit emanare, videtur, aperteque conijcitur, à lumine infusæ scientiæ proficisci.

Porro de S. Joanne Evangelista Origenes homil. 2. in diversis ita scribit: Joannes intima veritatis inspector, ultra omne cælum in Paradiso Paradisum, hoc est, in causa omnium auditum unum verbum, per quod facta sunt omnia, & licet ei illud verbum dicere. Et infra: Subreptus in ea, quæ superiora sunt secreta, videlicet unius essentia in tribus substantiis, ac trinum substantiarum in una essentia ingressus est. Hæc ille. Simeon quoque Metaphrastes in initio vite illius de hac altissima Joannis contemplatione ita loquitur: Cumq; in montem Thabor Christus ascenderet, ipse Joannes una conscendit, ac dignus habetur visione admiranda, & majori quam dici possit, ipsam Verbi divinitatem denudatam intuitus est. Videtur igitur de sublimi, ac extrinsecus dinaria DEI contemplatione intelligendos Metaphrastes, dum inquit, ipsam Verbi divinitatem denudatam intuitus.

Sanctissimam quoque Virginem TERESIAM à Jesu, sapientissimè ad præclarissimam, splendidissimamq; divinorum intuitionem à DEO fuisse divinitus sublevatam, tam ipsa Mansioni 7. castelli a-

Consul. Didacus Seppez Episc. Turicensis, Francisc. Ribera, & Joan. à Jesu-MARIA manifestè consensentur. Sufficiat nunc ipsammet de hoc loquentem audire: In illa, inquit, visione intellectuali quadam veritatis ipsius representatione animæ SS. Trinitas manifestatur, per quamdam inflammationem, quæ primitus in intellectu descendit ad instar nubis lucidissimæ, ac supra quam dici queat claræ, & per admirabilem notitiam, quæ tunc animæ communicatur cum summa veritate cognoscit omnes res SS. Trinitatis personæ esse unam eandemq; substantiam, unam potentiam, unam sapientiam, ac denique unum Deum, taliter ut ea, quæ hic per

fidem credimus, tunc anima, quasi intuitivè, ut ita dicam) videat; & si non oculis corporis, cum hæc visio non sit imaginaria. Tunc omnes tres personæ sese animæ communicant, cum illa loquuntur, & illuminant: ejus intellectum, ut intelligat illa Evangelii verba: Ad eum venimus, & mansionem apud eum facimus. Hæc tenus B. Virgo TERESIA, quæ dum ait, Trinitatem quasi oculis intellectuallibus vidisse, ostendit se Deum quamvis non omnino clarè, sed tamen clarè, & apertè conspexisse. Similes raptus ac sublimissimas in eis contemplationes pluries habuisse B. Joannem à Cruce tradit vix ejus historia, de quo Seraphica M. Teresa dicere solebat, illum communerandū esse inter parvulos sanctioresq; animas, quas DEVS in Ecclesia sua haberet, & ingentes et lucis, puritatis, sapientię, castitatis, & virtutis communicasse. A deoq; Joanni nostro raptus, ecstasies, & à sensibus abstractiones familiares fore, ut S. M. Teresa hæc experta, dicere solita fuerit: Impossibile est sermonem de divinis cum P. JOHANNIS misere, quia mox ipse in ecstasi sublevari, aut alio abire compellitur.

In his igitur & similibus contemplationibus perfectissimæ rectorum mentes, ita divina operante virtute, à rebus omnibus creatis abstrahuntur, imò à se ipsis, propriisq; sensibus ita alienantur, ut verè in cælis conversati dicantur; non mirum si eorū, quorum est conversatio cælestis, modus etiā cælestium spirituum conversandi à Deo infundatur. Ad hanc altissimam cognitionem non solum Apostolos & Prophetas, sed & alios heroicis viros, & faminas, ut jam jam demonstravimus, divinitus fuisse sublimatos ex eorum vita, & gestis non obscurè conijcimus. Nec enim alienum est à divina providentia, ut hi qui ceteros virtutibus supra modum antecellunt, à Deo supra humanum modum subleventur, & qui seraphico amore extant, seraphica etiam cognitione interius doneat. Quod si aliquando Deus præter communem ordinem mentes aliquorum in hac carne viventium, sed non sensibus carnis utentium, usque ad visionem suæ essentiae, ut Moysen & Paulū dignatus est elevare, non mirum si purissimæ etiam Sanctorum mentes ad contemplationem altissimā mediā inter visionem beatam, & fidem per intuitionem luminis etiam mediā inter lumen beatificum, & fidem lumen & specierum etiam intelligibilem, quæ etiā medium tenent inter species à sensibus abstrahit, & inter essentiam DEI, quæ supplet vicem speciei in mentibus Beatorum misericorditer evanescit. Hoc est quod aperè innuit D. Th. 1. p. 2. art. 11. ad 1. dum dicit visionē Jacob fuisse contemplationē eminē & supra communē statum: At communis status contemplantiū est per conversionē ad phantasmata: habuit ergo Jacob altiorē modū contemplandi & videndi Deum, per lumen, inquit, internum, ac species intelligibiles, ejus menti impositas à phantasmatibus independentes.

Quoad secundum verò punctum, an in huiusmodi contemplatione anima necessariò debeat esse abstracta à sensibus internis & externis, dicendū existimo, Primò in hac elevatione scientiæ infusæ potest anima cū voluerit, liberè uti à sensibus internis quā externis, quod apertè constare Christi Dni exemplo, qui cum haberet scientiam infusam simul & beatam, sensibus ita internis quā externis liberè utebatur. Præterea hæc elevatio non potest ullo modo conversionem, neque ad sensus internos, neq; ad externos, quia cum sit independentis à phantasmatibus, ut supponimus, & ab o-

huius exteriorum sensuum perceptione, quia nihil accipit à sensibus, cum omnino fiat per infusionem specierum intelligibilium, quæ nulla ratione à sensibus accipi possunt, quare anima, cui à DEO fuerit, donata similis gratia, est omnino independentis à corpore, neque in contemplatione fatigatur, cum corpus non defatigatur contemplatione intellectus, nisi propter necessariam ejus cooperationem, & phantasmatum concomitantiam ac concursum.

Ad tertium qua situm respondeo, hanc elevationem verè posse dici raptum, tum quia anima ad divina capessenda perfectissimè elevatur, tum etiam, quia ista elevatio merito potest dici violenta, quia à suo conaturali modo operandi, nempe per conversionem ad phantasmata elevatur; in hac verò violenta elevatione, intellectus à modo conaturali operandi raptum consistere superius tradidimus, quod si anima à sensibus externis abstracta vim patitur, quanto magis, cum ab internis simul abstrahitur.

Ex his manifestè inferuntur duo. Primum posse divinum raptum contingere sine ulla conversione ad phantasmata, tum quando species, sive radii intellectuales à DEO infunduntur; tum ratione contemplationis à dono scientiæ infusæ promanantis, ac demum, ut inferius dicemus, propter nimiam absorptionem phantasiæ.

2. Inferitur non esse de intrinseca ratione raptus, quod anima à sensibus internis sive externis abstrahatur, quia saltem elevatio illa divina, quæ ratione scientiæ infusæ purissimis mentibus contingit, non potest similes à sensibus, neque internis neque externis alienationem.

Unde perfectissimis animabus post assiduam divinorum raptuum exercitationem, aliquæ earum ad altissimam divinorum contemplationem super communem hominum statum elevatam ita divinitus evehi solent, ut vel speciebus intelligibilibus à DEO infusis, vel aliquando lumine infusæ scientiæ per modum actus à DEO communicato altiori modo raptus, absque ulla sensuum tam interiorum, quam exteriorum amissione, ad capessenda divina sublevantur. U. de Beata Virgine TERESIA refert Episcopus Turislonensis in ejus vita lib. 1. cap. 15. & de B. P. N. Joan. à cruce, P. Hieronymus à S. Joseph.

CAPVT XL

An in divino Raptu omnes animæ sensus tam externi, quam interni absorbeantur.

I Quamur de raptu naturæ proportionato, id est, non promanante à speciebus intelligibilibus à DEO infusis, de quo superius latius disseruimus, sed de illo, qui licet per actum fiat supernaturalis, sit tamen per species acquisite, & modo illis & intellectui mortali corpori conjuncto accommodatis. Præterea sermo est in presenti, tam de raptu, quam de ecstasi, quæ ab amore vehementi in DEUM procedit.

Prima assertio, in raptu regulariter reperitur abstractio à sensibus externis, ita ut non solum non operentur, verum etiam ita impediuntur, ut neque operari possint, neque per externa objecta, quantum vis vehementia, excitari queant.

Hæc assertio probatur ex D. Augustino lib. 12. super Genes. ad litt. cap. 12. ubi ita scribit: Quando autem penitus avertitur atque abripitur animi intell...

Ex mente igitur Augustini vera ecstasis non datur nisi cum abstractio à sensibus externis, & de hac intelligi potest, quod D. Dionys. cap. 4. de divinis nominibus assertit: Est (ait) autem ecstasis faciens divinam amor, ea quidem ratione, quia divinus amor abstrahit, & separat animam à sensibilibus. Estque hæc communis sententia Patrum, eam probat D. Thom. art. 1. hujus quæst. & plenius superius declaravimus hanc abstractionem intellectus à modo conaturali cognoscendi verè dici raptum, idque manifestè experientia constat.

Ratione etiam probatur, quia operationes sensuum exteriorum necessaria non sunt, imo impediunt sublimiorem divinorum contemplationem, quia cum vis animæ nostræ sit limitata, & facile per sensus distraharur, oportuit claudi exteriorum fenestras, & interiori animæ ad DEUM elevari, ad quod multum juvat illa suspensio exteriorum sensuum, de hoc genere ecstasis locutus est D. Bonav. Tomo 2. tract. de 7. gradibus contemplationis, dicens: Ecstasis est de se ipso exteriori homine sui ipsius supra se voluptuosam quadam elevationem ad supernaturalem divini amoris fontem. Hæc autem doctrina confirmari potest testimoniis plurimum Patrum.

De hoc raptu Richard. lib. 4. de contemplat. cap. 16. quem ebrietatem appellat, inquit: Chrilis inebriatur, ebrietas autem mentis alienationem efficit, & superna quidem revelationis infusio eos dumtaxat, qui charissimi sunt in mentis excessum adducit secundum illud: Inebriabuntur ab ubertate domus tue. Psal. 35.

Bernardus quoque serm. 85. in Cantica: Sed attende, inquit, in spiritu alii matrimonio duo esse genera parienti. Et intra: Vt in hoc ultimo genere interdum exceditur, & seceditur etiam à corpore sensibus, ut sese non sentiat, quia verbum sentit. Accedit Vercellensis qui in illa verba Cant. Amore langueo, sic ait: Languor iste usque ad mortem ducit, mors autem est plena separatio vitæ à spiritu à corpore, & significat plenam separationem vitæ à sensibus per excessum mentis, & commodam unionem ad DEUM. Explicius hoc Richard. Victorin. de amore inseparab. cap. 4. docet, inquit: Neque etiam necesse est, ut in his excessibus, quibus humani spiritus utrosque sensus divino manere avelluntur, extra se esse dicamus, cum Paulus in suo raptu, an in corpore, an extra corpus fuerit se dicat prorsus ignorare. Vbi ergo sunt, inquit? In eo quod interior est sui, profundum est cor hominis, & inscrutabile: homo enim ita secretus est sibi, quod solus suipsius noscat, quod interior non educuntur, sed inducuntur spiritus in illo interiori canaculo, quodque & illud clausis seorsum sensuum ostiis securus, secretusque, castissimo complexu convenient cum dilecto, & ibi melius secum sunt, & cum sic ibi sunt simul, tutius se habent. Hacten. Richard. Passimque apud Patres fit mentio de hac ecstasi, quæ sensibus externis consopitis anima ad superna elevatur.

Assertio secunda, Hæc abstractio à sensibus, quæ in raptu contingere solet, quasi conaturaliter consequitur ad mentis elevationem, sive vehementem activationem circa divina; quia quamvis à divina inspiratione raptus divinus proveniat; supposita verò hac vehementi intellectus activatione, alienatio à sensibus necessariò consequitur, imò in raptibus, qui contingunt ex vi naturalis contemplationis, etiam si fiant per solam speculationem sine ullo affectu, ut superius probavimus multorum Philosophorum exemplo. Hæc conclusio confirmatur à D. Thoma 22. q. 175. art. 2. ubi hanc vim ecstasis faciendi, hoc est, à sensibus

Kk

alie.